

1. Dyscyplina Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna ogólnie zajmuje się badaniem procesów, zjawisk oraz struktur społecznych i ekonomicznych w przestrzeni. Stanowi kluczowy obszar badań w ramach szeroko pojętej geografii, łącząc w sobie elementy nauk społecznych, przyrodniczych i ścisłych, co pozwala na kompleksowe rozumienie dynamiki i złożoności współczesnego świata.

Geografia społeczno-ekonomiczna koncentruje się na analizie rozmieszczenia zasobów, ludności, działalności gospodarczej, a także na badaniu zjawisk społecznych takich jak migracje, urbanizacja czy rozwój regionalny. Dzięki tej wiedzy jesteśmy w stanie zrozumieć, jak różne czynniki ekonomiczne i społeczne wpływają na kształtowanie się przestrzeni oraz jak na te procesy wpływają decyzje polityczne i gospodarcze.

Gospodarka przestrzenna skupia się na planowaniu, zarządzaniu i rozwoju przestrzeni w sposób zrównoważony. Bada, w jaki sposób można optymalnie wykorzystać przestrzeń dla potrzeb społeczeństwa i gospodarki, uwzględniając przy tym ochronę środowiska, dziedzictwo kulturowe oraz zasadnicze potrzeby lokalnych wspólnot. Gospodarka przestrzenna dotyczy także kwestii planowania przestrzennego, polityki przestrzennej, urbanistyki oraz zarządzania terenami wiejskimi i miejskimi.

2. Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej UMCS funkcjonuje 2019 r. Tworzą go cztery Katedry: Geografii Regionalnej i Turyzmu, Geografii Społeczno-Ekonomicznej, Geomatyki i Kartografii, Gospodarki Przestrzennej. Zatrudniają one specjalistów o wysokich kompetencjach naukowych i dydaktycznych. Główne kierunki badań naukowych koncentrują się wokół zagadnień z zakresu: przyrodniczych, ekonomicznych i społecznych aspektów rozwoju turystyki i rekreacji; procesów społecznych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej; wykorzystania metod i narzędzi w analizach przestrzennych; uwarunkowań przyrodniczych i społecznych w gospodarce przestrzennej i rozwoju lokalnym. Nasze badania wspierają zrównoważony rozwój, innowacje w zarządzaniu przestrzenią oraz pomagają w rozwiązywaniu współczesnych wyzwań społeczno-ekonomicznych. Instytut aktywnie uczestniczy w realizacji międzynarodowych i krajowych projektów naukowo-badawczych. Ponadto współpracuje z jednostkami samorządowymi na rzecz rozwoju gospodarczego miasta Lublin i Lubelszczyzny. Popularyzuje także wiedzę o zasobach przyrodniczych i kulturowych stolicy oraz województwa. Współorganizuje coroczne, interdyscyplinarne wydarzenia edukacyjno-promocyjne (Dzień Ziemi, Lubelski Festiwal Nauki).

3. Kierunki badań prowadzonych w Instytucie są wyznaczone zakresem zainteresowań Pracowników i wpisują się w ramy profili poszczególnych Katedr. W ramach Katedry Geografii Regionalnej i Turyzmu realizowane są projekty badawcze dotyczące m.in.
  - Przyrodnicze, ekonomiczne i społeczne aspekty rozwoju turystyki i rekreacji w wybranych regionach
  - Krajobraz turystyczny – relacje człowiek–środowisko
  - Funkcjonowanie turystyki na transgranicznych obszarach Polski południowo-wschodniej
  - Badania nad wizerunkiem turystycznych wybranych obszarów
  - Funkcjonowanie branży turystycznej w kontekście przemian i aktualnych trendów w gospodarce światowej
  - Przemiany krajobrazu kulturowego na pograniczu polsko-słowacko-ukraińskim

- Wybrane zagadnienia z zakresu regionalizacji
- Problemy współczesnej dydaktyki geografii

W Katedrze Geografii Społeczno-Ekonomicznej do głównych obszarów badawczych należą:

- Procesy społeczne, gospodarcze i polityczne w przestrzeni europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przygranicznych
- Kompensacyjny wymiar migracji międzynarodowych
- Asymetria rozwoju gospodarczego obszarów transgranicznych
- Przestrzenne przekształcenia kolejowej obsługi pasażerskich przewozów transgranicznych a zmiany funkcji granic i sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski
- Delimitacja obszarów zagrożonych wykluczeniem transportowym w Polsce
- Rola nadawania praw miejskich w rozwoju jednostek osadniczych. Nowe miasta w polskiej sieci osadniczej po 1989 roku.
- Uwarunkowania zrównoważonego rozwoju wybranych gmin Lubelszczyzny położonych w granicach parków krajobrazowych w świetle koncepcji świadczeń ekosystemowych
- Wpływ parków ciemnego nieba na rozwój społeczno-ekonomiczny regionu
- Przemiany edukacji geograficznej
- Edukacja społeczna do turystyki i przez turystykę
- Wartości dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w rozwoju lokalnym
- Uwarunkowania rozwoju różnych form turystyki na wybranych obszarach
- Badania z zakresu społecznych nauk polarnych

Wiodącymi tematami badawczymi Katedry Geomatyki i Kartografii są:

- Analizy przestrzenne i geostatystyka
- Generalizacja kartograficzna
- Geografia historyczna, kartografia historyczna i GIS historyczny (HGIS)
- Informacyjność i użytkowanie map turystycznych
- Metodyka prezentacji kartograficznej
- Modelowanie i wizualizacja kartograficzna 2D, 3D i 4D
- Niepewność informacji w modelowaniu kartograficznym
- Publikacja danych przestrzennych online (webGIS)
- Redakcja map i atlasów
- Standaryzacja nazw geograficznych
- Teledetekcja środowiska
- Wykorzystanie narzędzi geoinformatycznych w naukach humanistycznych

Do kręgu badań prowadzonych w Katedrze Gospodarki Przestrzennej:

- Uwarunkowania, systemy i instrumenty polityki przestrzennej
- Przeobrażenia funkcjonalno-przestrzenne obszarów zurbanizowanych i problemy rewitalizacji zespołów miejskich
- Uwarunkowania przyrodnicze i społeczne w gospodarce przestrzennej i rozwoju lokalnym
- Studia krajobrazowe jako podstawa racjonalnej gospodarki przestrzennej
- Podstawy środowiskowe, planistyczne i prawne kształtowania funkcjonalnych obszarów turystycznych
- Teoria i praktyka funkcjonowania oraz zagospodarowania obszarów chronionych i przyrodniczo cennych

Lista potencjalnych promotorów wraz z zakresem ich zainteresowań i kompetencji jest corocznie aktualizowana i przedstawiana SDNS.